

רבי יוסה אמר: רבי יוחנן בעי: מה? שלימה בשחרית ושלימה בין הערבים, או מחצה בשחרית ומחצה בין הערבים? – כד תהא פשיטא ליה, שלשת לוגין מה הן? שלשת לוגין בשחרית ושלשת לוגין בין הערבים, או לוג ומחצה בשחרית ולוג ומחצה בין הערבים? – אמר רבי חזקיה: אוף הדא צריכה ליה, שני קמציין מה הן? שני קמציין בשחרית ושני קמציין בין הערבים, או קומיין אחד בשחרית וקומיין אחד בין הערבים? – אמר רבי יוסה: כלום למדו לקומיין לא

אור ל'ישרים

אחרונים ("קרן אורה", "שפת אמת", "אור שמח" ו"חזון איש") כתבו, שכיוון שלרבי שמעון באה מן התורה משל הציבור, לכן כשתיקנו אחר כך שתבוא משל היורשים, הכוונה היא שיגבו מהיורשים את חובת הציבור, והיורשים ימסרו את מנחתם לציבור יפה יפה על מנת שתיקרב בתורת מנחה הבאה על ידי הציבור, אבל לא שהיורשים יביאו משלהם כחובתם.

בבבלי אמרו: "חוק עולם" - משל העולם, במקום "משל הציבור", משום שבבבל השתמשו ב"העולם" במובן "הציבור", שכן בארמית בבליית "עלמא" (העולם) משמעו "הציבור". בספרות ארץ ישראל לא השתמשו ב"העולם" במובן "הציבור", והירושלמי אומר תמיד "כולי עמא" במקום "כולי עלמא" שבבבלי ("מבוא הירושלמי", דף כו עמוד א; "הירושלמי כפשוטו", עמוד 504).

בבבלי אמרו: "חוק עולם" - משל העולם, במקום "משל הציבור", משום שבבבל השתמשו ב"העולם" במובן "הציבור", שכן בארמית בבליית "עלמא" (העולם) משמעו "הציבור". בספרות ארץ ישראל לא השתמשו ב"העולם" במובן "הציבור", והירושלמי אומר תמיד "כולי עמא" במקום "כולי עלמא" שבבבלי ("מבוא הירושלמי", דף כו עמוד א; "הירושלמי כפשוטו", עמוד 504).

בבבלי אמרו: "חוק עולם" - משל העולם, במקום "משל הציבור", משום שבבבל השתמשו ב"העולם" במובן "הציבור", שכן בארמית בבליית "עלמא" (העולם) משמעו "הציבור". בספרות ארץ ישראל לא השתמשו ב"העולם" במובן "הציבור", והירושלמי אומר תמיד "כולי עמא" במקום "כולי עלמא" שבבבלי ("מבוא הירושלמי", דף כו עמוד א; "הירושלמי כפשוטו", עמוד 504).

☆☆☆

במשנה כאן ובמנחות ד,ה שנינו, שכשמת כוהן גדול ולא מינו כוהן אחר תחתיו, ומנחת החביתים באה משל הציבור או משל היורשים, היא היתה קריבה שלימה. מציעים שאלה: **רבי יוסה** (מגדולי אמוראי ארץ ישראל בדור הרביעי) **אמר: רבי יוחנן** (גדול אמוראי ארץ ישראל בדור השני) **בעי** - שואל (מסתפק): **מה?** - מה פירוש דברי המשנה: "שלימה היתה קריבה"? **שלימה בשחרית** (בשעת הבוקר) **ושלימה בין הערבים** (לפנות ערב, סמוך לשקיעת החמה), **או מחצה בשחרית ומחצה בין הערבים?** - כשמת כוהן גדול ולא מינו כוהן אחר תחתיו, האם מנחת החביתים קריבה עשירית האיפה אחת בבוקר ועשירית האיפה אחרת בערב, או שמא היא באה עשירית האיפה אחת בלבד וקריבה מחציתה בבוקר ומחציתה בערב, ככל מנחת חביתים שמביא הכוהן הגדול עצמו (ו"שלימה היתה קריבה" פירושו שהיתה מוקטרת לגמרי)? (במסירה שלפנינו נוסף על הגיליון על ידי מגיה: 'או שלימה שחרית ובטילה בין הערבים', ואינו בכתב יד הבבלי ובכתב יד שקלים, אבל כן הוא בדפוס ונציה הבבלי, כהגהת תלמיד רשב"ש ורבנו משולם על פי הבבלי מנחות נב,א במקום 'או מחצה בשחרית ומחצה בין הערבים', אלא שבדפוס ונציה הבבלי נוסח כפול - המקורי (המוגה)

רבי יוסה ממשיך ואומר: **כד תהא** (בכתב יד הבבלי: 'כתי' (=כד תהי), והיא צורת הלשון המקורית שלא נשתמרה אלא בכתב יד זה) **פשיטא ליה** (בכתב יד הבבלי ובדפוס ונציה הבבלי: 'לך') - כשתהיה פשוטה לו (כשהיה הדבר פשוט לו; אם יפשוט רבי יוחנן את השאלה שלעיל, שכשמת כוהן גדול ולא מינו כוהן אחר תחתיו, מנחת החביתים קריבה שלימה בשחרית ושלימה בין הערבים, ושיעור הסולת למנחה מוכפל, יש לרבי יוחנן לשאול שאלה אחרת), **שלשת לוגין** - שעשירית האיפה של מנחת החביתים טעונה שלושה לוגים של שמן, לוג ומחצה בבוקר ולוג ומחצה בערב (תוספתא מנחות ז,יד), **מה הן?** - מה דינם כשמת כוהן גדול ולא מינו כוהן אחר תחתיו? **שלשת לוגין בשחרית ושלשת לוגין בין הערבים, או לוג ומחצה בשחרית ולוג ומחצה בין הערבים?** - האם מנחת החביתים טעונה שלושה לוגים של שמן בבוקר ושלושה לוגים בערב, שהרי היא קריבה עשירית האיפה בבוקר ועשירית האיפה בערב, וכשם ששיעור הסולת למנחה מוכפל, כך גם שיעור השמן מוכפל, או שמא היא טעונה לוג ומחצה בבוקר ולוג ומחצה בערב, ככל מנחת חביתים שמביא הכוהן הגדול עצמו?

אמר רבי חזקיה (אמורא ארץ ישראל בדור הרביעי): **אוף הדא צריכה ליה** - אף זאת נצרכת לו (הוא מסופק גם בדבר זה; גם בשאלה שלהלן מסתפק רבי יוחנן, שאם יפשוט רבי יוחנן את השאלה שלעיל, שכשמת כוהן גדול ולא מינו כוהן אחר תחתיו, מנחת החביתים קריבה שלימה בשחרית ושלימה בין הערבים, ושיעור הסולת למנחה מוכפל, יש לרבי יוחנן לשאול גם שאלה אחרת), **שני קמציין** - שעשירית האיפה של מנחת החביתים טעונה שני קמצים של לבונה, קומיין אחד בבוקר וקומיין אחד בערב (תוספתא מנחות ז,יד), **מה הן?** - מה דינם כשמת כוהן גדול ולא מינו כוהן אחר תחתיו? **שני קמציין בשחרית ושני קמציין בין הערבים, או קומיין אחד בשחרית וקומיין אחד בין הערבים?** - האם מנחת החביתים טעונה שני קמצים של לבונה בבוקר ושני קמצים בערב, שהרי היא קריבה עשירית האיפה בבוקר ועשירית האיפה בערב, וכשם ששיעור הסולת למנחה